สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 8898
วันที่ 5 พ.ย. 2564
เวลา 15.22 น.

วุฒิสภา

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเสนอญัตติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ความเป็นมาของพืชสมุนไพรที่ได้นำมาใช้มีมาเป็นเวลานานมากกว่า ๑๐๐ ปี โดยการนำมาใช้ประโยชน์ทั้งสมุนไพรในรูปแบบของพืชและสัตว์ จนถึงการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงติดปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบในการควบคุมปัญหาด้านการยอมรับ ปัญหาด้านความเชื่อมั่นในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการบริโภคเพื่อการป้องกัน บรรเทารักษา ปัญหาการแข่งขันทางการค้า การตลาด การจดสิทธิบัตร ความเชื่อมั่นขององค์กรทางการแพทย์ การสาธารณสุข การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการใช้สมุนไพรที่ถูกต้อง ในปัจจุบันมีความนิยมในการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคมากขึ้น เช่น กัญชา ฟ้าทะลายโจร โดยมีการปรับแก้ไขกฎหมายเพื่อที่จะรองรับการพัฒนาด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม

ในการนี้ คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข และคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ร่วมพิจารณาแล้วมีความเห็นพ้องต้องกันว่าควรให้มีการดำเนินการพิจารณาศึกษาหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของพืชสมุนไพร กระบวนการผลิตผลกระทบด้านคุณภาพ มาตรฐานของพืชสมุนไพร การใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาทางการแพทย์ และกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับในการอนุญาตพืชสมุนไพร การนำเข้าส่งออกพืชสมุนไพรเชิงพาณิชย์ อันสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ซึ่งสามารถดำเนินการภายใต้กรอบหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา

จากเหตุผลดังกล่าว ข้าพเจ้าจึงขอให้ท่านได้โปรดพิจารณา ดังนี้

๑. ขออนุมัติการดำเนินโครงการ "ศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม" รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑/๒๕๖๔
วันที่ ๕/พ.ย./๒๕๖๔
เวลา ๑๕.๕๙ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๕๗๒/๖๔ วันที่ ๕/พ.ย./๖๔
เวลา ๑๕.๓๖ น.
สำนักการประชุม

(โปรดพลิก)

๒. ขอเสนอญัตติตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๓๘ เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภาตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม โดยมีกำหนดเวลาการปฏิบัติงาน ๑๒๐ วัน

สำหรับเหตุผลและรายละเอียดเพิ่มเติม ข้าพเจ้าจะได้ชี้แจงในที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลอากาศเอก ผู้เสนอญัตติ
(ประจิน จั่นตอง)
สมาชิกวุฒิสภา

พลเอก ผู้เสนอญัตติ
(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)
สมาชิกวุฒิสภา

พลตำรวจเอก ผู้เสนอญัตติ
(ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์)
สมาชิกวุฒิสภา

ผู้เสนอญัตติ
(นายเจตน์ ศิรธรานนท์)
สมาชิกวุฒิสภา

(นางสาว[illegible])
นักทรัพยากรบุคค[illegible]

<u>ผู้รับรองญัตติ</u> เรื่อง ขอเสนอญัตติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

๑. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 205

๒. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 205

๓. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 177

๔. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 042

๕. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 82

๖. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 079

๗. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 97

๘. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 079

๙. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 170

๑๐. .....
(.....)
หมายเลขสมาชิก 194

(นางสาวปัญชลี สุทธิยงค์)
นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ

โครงการ "ศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม"
โดยคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์
คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ
คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข
และคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
วุฒิสภา

---

๑. หลักการและเหตุผล

ความเป็นมาของพืชสมุนไพรที่ได้นำมาใช้มีมาเป็นเวลานานมากกว่า ๑๐๐ ปี โดยการนำมาใช้ประโยชน์ทั้งสมุนไพรในรูปแบบของพืชและสัตว์ จนถึงการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรมาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงติดปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาด้านกฎหมาย กฎ ระเบียบในการควบคุมปัญหาด้านการยอมรับ ปัญหาด้านความสะดวก การนำมาใช้ ปัญหาการแข่งขันทางการค้า การตลาด การจดสิทธิบัตรความเชื่อมั่นขององค์กร ทางการแพทย์ สาธารณสุข การถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการใช้สมุนไพรที่ถูกต้อง นักวิชาการและหน่วยงานที่กำกับดูแล ที่ผ่านมาสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงความนิยมในการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคมากขึ้น เช่น กัญชา ฟ้าทะลายโจร โดยในปัจจุบันได้มีการปรับแก้ไขกฎหมายเพื่อที่จะรองรับการพัฒนาด้วยงานวิจัยและนวัตกรรม

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเทคโนโลยีของการวิจัยและนวัตกรรมมาช่วยพัฒนาสมุนไพรให้เป็นที่ยอมรับ มีการให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรอย่างถูกต้องด้วยความร่วมมือเชื่อมโยงของต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ความต้องการของตลาด ผู้ที่เชื่อมั่นในการใช้งานยา อาหาร เวชสำอาง (Demand Supply) ความรู้ knowhow เทคโนโลยี การวิจัยนวัตกรรม ทุน ทุนวิจัย ทุนมนุษย์ ทุนการผลิตส่งเสริมการผลิตให้เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ กระบวนการผลิตและการแปรรูป ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นหน่วยงานภาครัฐจนเกิดการนำไปใช้ทางด้านการแพทย์และแพทย์สมุนไพร แพทย์ทางเลือกการติดตามประเมินผลทุกขั้นตอน ในการดำเนินการด้านสมุนไพรเปรียบเทียบด้วยแปลงปลูกแบบทฤษฎีใหม่ กระบวนการตั้งแต่เริ่มการปลูกจะมีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอน แหล่งน้ำ สภาพดิน ความสะอาด รายละเอียดในการศึกษาการจัดเก็บรักษา ควบคุมความชื้น อุณหภูมิที่เหมาะสม หากการสนับสนุนพัฒนาด้านงานวิจัย การเกษตร การควบคุมระบบการปลูกพืชสมุนไพรให้ได้มาตรฐานไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมี การทดสอบในระบบของการทดลองพืชสมุนไพร เพื่อทดสอบตรวจสอบ ควบคุมมาตรฐานและคุณภาพได้ตลอดเวลา พร้อมทั้งทางด้านการศึกษากฎหมายที่ควบคุมการใช้งานพืชสมุนไพรเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพืชสมุนไพร โดยการดำเนินการขับเคลื่อนด้านสมุนไพรที่ครบวงจรนั้นยังมีข้อจำกัดปัญหาของพืชสมุนไพร ได้แก่ ด้านการยอมรับ ความเชื่อมั่นต่อสังคมว่าสมุนไพรจะมีความสามารถในการรักษาได้หรือไม่ ความยอมรับของแพทย์แผนปัจจุบันในการสั่งจ่ายยาสมุนไพรในการรักษาโรค เทียบเท่ากับยาแผนปัจจุบัน มาตรฐานของสมุนไพรไทยที่มีความเกี่ยวข้องการวิจัยพืชสมุนไพร มีการอิงกับแพทย์แผนโบราณ ในสมุนไพรไทยและสมุนไพรจีนมีบทบาทสำคัญทำหน้าที่

(โปรดพลิก)

ในการสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกายแข็งแรงมากกว่าการฆ่าเชื้อโรคจึงต้องใช้วิธีการวิจัยและเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ เพื่อให้เข้ากับกระบวนการการส่งเสริมเสริมการผลิต มาตรฐาน ในเชิงเศรษฐกิจ หากมีการผลักดันการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร ซึ่งมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมาก ด้วยการแปรรูปเป็นยา เครื่องสำอาง อาหารเสริม ช่วยสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกร อีกทั้งเชิงพาณิชย์ หากได้มีการสนับสนุนจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สถาบันการศึกษาที่ได้มีการศึกษาวิจัยด้านสมุนไพร และมีการสร้างผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากข้าวแดง การนำฟ้าทะลายโจรใช้กับผู้ป่วยในโรงพยาบาลสนามของผู้ป่วยโควิดรัฐบาลต้องผลักดันและส่งเสริมการแพทย์และการวิจัย พร้อมทั้งมีการสนับสนุนงบประมาณภาคผู้ผลิตและภาคผู้ซื้อ การยกระดับความร่วมมือด้านงานวิจัยร่วมกับต่างประเทศให้ได้มาตรฐานงานวิจัยระดับสากลสร้างมาตรฐานด้านคุณภาพและการยอมรับในสินค้าและผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งพัฒนามนุษย์ให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง โดยในช่วงเริ่มต้นนำสมุนไพรที่สามารถรักษาและบรรเทาอาการป่วยโควิด เช่น ฟ้าทะลายโจร ด้านการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการยอมรับคุณประโยชน์ของพืชสมุนไพร การใช้ยาสมุนไพรที่ถูกต้องและการดูแลรักษาร่างกายให้แข็งแรง รวมถึงการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและยอมรับในพืชสมุนไพร การพัฒนาบรรจุภัณฑ์รูปแบบให้มีความดึงดูดน่าสนใจ

ดังภาพรวมที่กล่าวมาข้างต้น ตั้งแต่ปัญหาและอุปสรรคของพืชสมุนไพร กระบวนการผลิต ผลกระทบด้านคุณภาพ มาตรฐานของพืชสมุนไพร การใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาทางการแพทย์และกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับในการอนุญาตพืชสมุนไพร การนำเข้าส่งออกพืชสมุนไพรเชิงพาณิชย์ ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข และคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จะร่วมมือในการขับเคลื่อนพืชสมุนไพรด้วยการวิจัยและนวัตกรรม และเพื่อเป็นการประเมินข้อเท็จจริง โอกาสและความท้าทายต่อการนำเรื่องนี้มาศึกษา พิจารณาและเสนอแนะ คณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ร่วมกับผู้แทนคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและการตำรวจ คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านพืชสมุนไพรมาร่วมกันเป็นคณะทำงานศึกษาแนวทาง“การพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม” โดยจัดกลุ่มพืชสมุนไพรเป็น ๓ กลุ่มมีชุดทำงานในการรับผิดชอบในการศึกษาพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมของงานศึกษาและวิเคราะห์ไว้ในระดับหนึ่ง ตั้งแต่เดือนกันยายน ๒๕๖๔ เป็นต้นมา รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ทั้งนี้ ภายใต้กรอบภารกิจหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา แนวทางดำเนินการในการศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม อาจกระทำได้ ๓ แนวทาง ได้แก่

๑. ตั้งคณะกรรมการของวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐ (๖) ที่กำหนดว่า “ประธานวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ ... (๖) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของวุฒิสภา ...”

๒. ตั้งคณะอนุกรรมาธิการร่วม ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสอง ที่กำหนดว่า “ในกรณีที่การกระทำกิจการ การสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใดมีความ

เกี่ยวข้องกับคณะกรรมาธิการหลายคณะ ให้ประธานวุฒิสภาดำเนินการให้คณะกรรมาธิการทุกคณะที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ ในการนี้ คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องจะมีมติตั้งคณะอนุกรรมาธิการร่วมขึ้นคณะหนึ่งนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๙ วรรคหนึ่งและวรรคสอง เพื่อช่วยดำเนินการก็ได้"

๓. ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๗ วรรคหนึ่งที่กำหนดว่า "วุฒิสภามีอำนาจตั้งคณะกรรมาธิการให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภา หรือตามที่วุฒิสภามอบหมาย แล้วรายงานให้วุฒิสภาทราบ โดยจะกำหนดให้เป็นคณะกรรมาธิการสามัญ หรือคณะกรรมาธิการวิสามัญก็ได้"

ดังนั้น คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข และคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงเห็นว่าควรตั้งตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๗ เพื่อศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

<u>๒. วัตถุประสงค์</u>

๒.๑ เพื่อศึกษารูปแบบและกระบวนการเชื่อมโยงการวิจัยและนวัตกรรมพืชสมุนไพรที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกัน บรรเทา รักษาอาการเจ็บป่วยเพื่อเป็นทางเลือกในทางการแพทย์และประชาชน

๒.๒ เพื่อเสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนา การสร้างสรรค์นวัตกรรมในการใช้ประโยชน์พืชสมุนไพรไทย ศึกษาและวิเคราะห์ เสนอแนะประเด็นทางกฎหมาย

๒.๓ เพื่อส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการดำเนินงานของชุมชน สถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกระบวนการผลิตพืชสมุนไพรด้วยมาตรฐานและคุณภาพที่ยอมรับในระดับสากล สร้างความรู้ รายได้ให้กับเกษตรกรครบกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

๒.๔ เพื่อส่งเสริมเสนอแนะการสร้างแนวทางความตระหนักรู้ ประชาสัมพันธ์ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชสมุนไพร ผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพรที่มีคุณประโยชน์ทางด้านอาหาร อาหารเสริม ยาและเวชสำอางอย่างถูกต้องและเหมาะสม

<u>๓. แนวทางการดำเนินการ</u>

๓.๑ ตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๗ <u>จำนวน ๒๕ คน</u> โดยมีสัดส่วนกรรมาธิการหลักจากคณะกรรมาธิการ ๔ คณะ และสมาชิกวุฒิสภาที่สนใจรวมถึงบุคคลภายนอกผู้ทรงคุณวุฒิ

๓.๒ <u>ตั้งคณะอนุกรรมาธิการวิสามัญ จำนวน ๒ คณะ</u>

๓.๓ รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาด้านพืชสมุนไพรที่เป็นตัวหลักสำคัญในการขับเคลื่อน

๓.๔ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชาชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มภาคเอกชนในการต่อยอดการผลักดันงานวิจัยและนวัตกรรมด้านพืชสมุนไพร

(โปรดพลิก)

๓.๕ การจัดการประชุมหรือสัมมนาเพื่อหาข้อยุติและยืนยันข้อเสนอ

๓.๖ ติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ

๓.๗ เสนอรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อขอความเห็นชอบและส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

๑๒๐ วัน

๕. งบประมาณ

ตามที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดสรรสำหรับงานด้านธุรการและการดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เท่าที่จำเป็น

๖. ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและการตำรวจ คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข และคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในนามคณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาแนวทางการพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทยด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

๗. ประโยชน์ที่ได้รับ

๗.๑ เพื่อรับรู้ปัญหาอุปสรรค บริบทและอนาคตในการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมพืชสมุนไพร ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๗.๒ เพื่อมีข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงาน สถาบัน องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมพืชสมุนไพรให้สามารถสร้างรายได้ ส่งเสริม ควบคุมการจดสิทธิบัตร การขยายผลทางวิชาการและการพาณิชย์ ยกระดับพืชสมุนไพรไทยให้เป็นที่ยอมรับด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ

****

การพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทย ด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

(โปรดพลิก)

ROAD MAP / MILESTONE / OPS PLAN

2

List / Event	Week 1	Week 2	Week 3	Week 4	Week 5	Week 6	Week 7	Week 8	Week 9	Week 10	Week 11	Week 12	Week 13 - 15	Week 16 - 24
Team/ committee	▲	+	+	+										
Meeting		▲	▲	▲	▲	▲	▲							
Tour						▲	▲							
Workshop Draft & Hearing							▲	▲	▲					
Senate										▲	▲	▲		
Cabinet													▲	
To drive Monitoring /Integration /Evaluation														
Others														

คณะทำงานพิจารณาศึกษา การพลิกโฉมพืชสมุนไพรไทย ด้วยการวิจัยและนวัตกรรม

คณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

1.นายสุกชัย สมเจริญ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
2.พลเอก กัตรชัย สาริกัลปะ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
3.นายเจตน์ ศิรธรานนท์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
4.พลตำรวจเอก ชัชวาล ศุขสมจิตร์ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
5.เลขานุการคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะทำงาน
นโยบายสมุนไพรแห่งชาติ
(อธิบดีกรมแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก)
6.พลตรีเกษเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะทำงาน
7.พลเอก คนัย ปิยะวัฒ รองประธานคณะทำงาน
8.ศ พลเอก ไตรโรจน์ กรุงชวไช รองประธานคณะทำงาน
9.นางสุวรรณี ศิริเวชชะพันธ์ รองประธานคณะทำงาน
10.พลเอก ประสาท ศุขเกษตร คณะทำงาน
11.นายสกิตย์ ถิ่มพงศ์พันธุ์ คณะทำงาน
12.นายชาญวิทย์ ผลชีวิน คณะทำงาน
13.นางศิริมา ปาโรพาสวิทยา คณะทำงาน
14.นายสวัสดิ์ ถมัครพงศ์ คณะทำงาน
15.นายสมชาย เลียมหลม คณะทำงาน
16.ศ พิเศษวันชัย ศิริชนะ คณะทำงาน
17.รศ ชยาพร วัฒนิศิริ คณะทำงาน
18.รศ. วีระพล ทองมา คณะทำงาน
19.นายนพพร ขึ้นถลิ่น คณะทำงาน
20.นางสาววิภารัตน์ ดีอ่อง คณะทำงาน
21.นายสุวิทย์ ช้อยเกียรติยศ คณะทำงาน
22.ศ สันสนีย์ ไชยโรจน์ คณะทำงาน
23.นายชิรยุทธ ผู้จันทา คณะทำงาน
24.ผศ.สุดสวาท ดางศรีไสย์ คณะทำงาน
25.นายมงคล อชิรวงศ์ คณะทำงาน
26.นางสาวอุบลวรรณ พัฒนภาค คณะทำงาน
27.นายภคพงศ์ พรมบุรชาติ คณะทำงาน
28.นายชาติ ตำรงเลาหพันธ์ คณะทำงาน
29.นายกุลนิต วนรัตน์ คณะทำงาน
30.ผศ ธนกร วาจพีดา คณะทำงาน
31.ภกญ ผกากรอง ขวัญข้าว คณะทำงาน
32.ศ ภญ พรอนงค์ ตรวนวิทย์ คณะทำงาน
33.ผศ ระวีวรรณ์ เจริญทรัพย์ คณะทำงาน
34.ภก วราวุธ เสริมสินสิริ คณะทำงาน
35.นายดุลย์ ศัสวาเริงยศ คณะทำงาน
36.นางศิริภัทร ชมัยพงษ์ คณะทำงาน
37.ผศ ธนพล ไชยเสน คณะทำงาน
38.ผศ.ภญ ปิติกับชนาเมิศสติคชนาก คณะทำงาน
39.รศ.ภก พิสิฐ เชมาวุฒิ คณะทำงาน
40.ผศ นพ วรวิทย์ วาณิชยาวรณ คณะทำงาน
41.รศ สุวิรัตน์ กะญาเพียว คณะทำงาน
42.ผศ ศรีบุษย์ ศรีไชยพรูญพง คณะทำงาน
43.ผศ รุจิกาญจน์ ศิริวาณย์ คณะทำงาน
44.นายหกุษฎ์ คล่องดี คณะทำงาน
45.นายวัชระ ตำจุติ คณะทำงาน
46.นายไรน น้อยเสง คณะทำงาน
47.นายกรชศ จารุมาศ คณะทำงาน
48.นางสาวสุวิมล สุวัตใน คณะทำงาน
49.นายนคาญ์ ทวีชาวัฒน์ คณะทำงาน
50.นายพิมญ์ ศุขวัฒน์ คณะทำงาน
51.นางสาวศุภัชญา ชมาเมะชัย คณะทำงาน
52.นางสาวดวงณี อรุณวรากรณ์ เลขานุการคณะทำงาน คนที่หนึ่ง
53.นายจรรศักดิ์ ชัยวัฒน์ เลขานุการคณะทำงาน คนที่สอง
54.นางสาวศุภลักษณ์ แจ้งใจ เลขานุการคณะทำงาน คนที่สาม
55.นางสาววิณา อยู่มาน ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
56.นางสาวนันทิพัฒน์ บาลศิระรัตน์ ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน
57.นางสาวฐิติพร เชาว์วัฒแก้น ผู้ช่วยเลขานุการคณะทำงาน

กลุ่มที่ 1
สมุนไพร (ยาอายุวัฒนะ)

1. มะนาว
2. ขิง
3. ข่า
4. ขมิ้น
5. กระชายขาว
6. กระชายดำ

กลุ่มที่ 2
สมุนไพรบำรุงเสริมเวชสำอางค์

- ฟ้าทะลายโจร พูลคาว
- กลุ่มสมุนไพรที่แปรรูปเป็นเวชสำอางค์

กลุ่มที่ 3
สมุนไพรที่อยู่ในการควบคุมของกฎหมาย

- กัญชา
- กัญชง
- ใบกระท่อม

มะนาว

ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อวิทยาศาสตร์
Mexica lime, West Indian lime, และ Key lime	**Citrus aurantifolia Swingle หรือ "Citrus aurantifolia"**

สรรพคุณ

- มะนาวเป็นผลไม้ที่มีกรดอินทรีย์หลายชนิด เช่น กรดซิตริก กรดมาลิก วิตามินซี จากน้ำมะนาว ส่วนน้ำมันหอมระเหยจากผิวมะนาว มีวิตามินเอและซี ทั้งยังมีธาตุแคลเซียมและฟอสฟอรัสสูงกว่าในน้ำมะนาวอีกด้วย
- ขับเสมหะ แก้ไอ เลือดออกตามไรฟันเหงือกบวม
- ช่วยบรรเทาอาการปวดศีรษะ
- ช่วยแก้อาเจียน เป็นลมวิงเวียนศีรษะ เมาเหล้าได้
- ช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูงและต่ำ
- ช่วยบำรุงโลหิต รักษาโรคโลหิตจาง

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

(โปรดพลิก)

ขิง	ชื่อภาษาอังกฤษ Ginger	ชื่อวิทยาศาสตร์ Zingiber officinale Roscoe

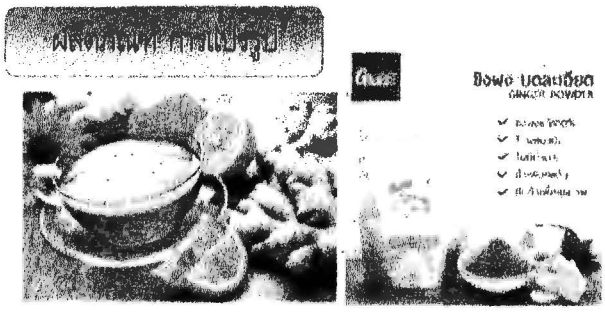

สรรพคุณ

- เหง้า : รสหวานเผ็ดร้อน ขับลม แก้ท้องอืด จุกเสียด แน่นเฟ้อ คลื่นไส้อาเจียน แก้หอบไอ ขับเสมหะ แก้บิด เจริญอากาศธาตุ สารสำคัญในน้ำมันหอมระเหย จะออกฤทธิ์กระตุ้นการบีบตัวของกระเพาะอาหารและลำไส้ ใช้เหง้าแก่ทุบหรือบดเป็นผง ชงน้ำดื่ม แก้อาการคลื่นไส้อาเจียน แก้จุกเสียด แน่นเฟ้อ เหง้าสด ตำคั้นเอาน้ำผสมกับน้ำมะนาว เติมเกลือเล็กน้อย จิบแก้ไอ ขับเสมหะ
- ต้น : รสเผ็ดร้อน ขับลมให้ผายเรอ แก้จุกเสียด แก้ท้องร่วง
- ใบ : รสเผ็ดร้อน บำรุงกำเดา แก้ฟกช้ำ แก้นิ่ว แก้ขัดปัสสาวะ แก้โรคตาฝ่าพยาธิ
- ดอก : รสเผ็ดร้อน แก้โรคประสาทซึ่งทำให้ใจขุ่นมัว ช่วยย่อยอาหาร แก้ขัดปัสสาวะ
- ราก : รสหวานเผ็ดร้อนขม แก้แน่น เจริญอาหาร แก้ลม แก้เสมหะ แก้บิด
- ผล : รสหวานเผ็ด บำรุงน้ำนม แก้ไข้ แก้คอแห้ง เจ็บคอ แก้ตาฟาง เป็นยาอายุวัฒนะ
- แก่น : ฝนทำยาแก้คัน

ข่า	ชื่อภาษาอังกฤษ Greater Galangal	ชื่อวิทยาศาสตร์ Alpinia galanga (L.) Willd.

สรรพคุณ

- เหง้าแก่ : แก้ปวดท้อง จุกเสียด แน่นท้อง
- ดอก : ใช้ทาแก้กลากเกลื้อน ผลช่วยย่อยอาหาร แก้คลื่นเหียน อาเจียน ต้นแก่นำไปเคี่ยวกับน้ำมันมะพร้าว ทาแก้ปวดเมื่อย เป็นตะคริว
- ใบ : มีรสเผ็ดร้อน แก้พยาธิ
- สารสกัดจากข่า : มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย น้ำมันหอมระเหยจากข่ามีฤทธิ์ทำให้ไข่แมลงฝ่อ กำจัดเชื้อราบางชนิดได้ ใช้ผสมกับสะเดา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำจัดแมลง ลดการบีบตัวของลำไส้ ขับน้ำดี ขับลม ลดการอักเสบ ยับยั้งแผลในกระเพาะอาหาร ฆ่าเชื้อแบคทีเรีย ฆ่าเชื้อราใช้รักษากลากเกลื้อน

ขมิ้น	ชื่อภาษาอังกฤษ Curcuma,Turmeric	ชื่อวิทยาศาสตร์ Curcuma longa Linn.

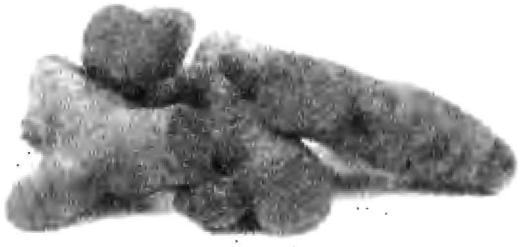

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

1. ขมิ้นมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระซึ่งช่วยในการชะลอวัยและชะลอการเกิดริ้วรอย
2. ช่วยเสริมสร้างภูมิต้านทานให้กับร่างกาย
3. ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้ผิวหนังมีสุขภาพดีแข็งแรง
4. ขมิ้นชันอาจมีบทบาทช่วยป้องกันการเกิดโรคมะเร็ง เช่น โรคมะเร็งลำไส้ มะเร็งปากมดลูก
5. ขมิ้นสามารถช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลในร่างกายได้
6. ช่วยกำจัดสารพิษออกจากร่างกาย
7. ช่วยบรรเทาอาการของโรคเบาหวาน
8. มีส่วนช่วยรักษาโรคความดันโลหิตสูง
9. ช่วยลดอาการของโรคเกาต์
10. ช่วยขับน้ำนมของมารดาหลังคลอดบุตร
11. ช่วยรักษาระบบทางเดินหายใจที่มีอาการผิดปกติ
12. ช่วยบำรุงสมอง ป้องกันโรคความจำเสื่อม
13. ช่วยลดการอักเสบ
14. ช่วยแก้อาการวิงเวียนศีรษะ
15. ช่วยรักษาอาการแพ้และไข้หวัด
16. ช่วยบรรเทาอาการไอ
17. ช่วยรักษาอาการภูมิแพ้ หายใจไม่สะดวกให้มีอาการดีขึ้น
18. ช่วยป้องกันการแข็งตัวของหลอดเลือด
19. ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระในเม็ดเลือดแดงของผู้ป่วยธาลัสซีเมีย ฮีโมโกบิลอี
20. ช่วยรักษาแผลที่ปาก
21. ช่วยบำรุงปอดให้มีสุขภาพดีและแข็งแรง

กระชาย (กระชายขาว, กระชายเหลือง)	ชื่อภาษาอังกฤษ FINGERROOT, CHINESE GINGER, CHINESE KEYS, GALINGALE	ชื่อวิทยาศาสตร์ FINGERROOT, CHINESE GINGER, CHINESE KEYS, GALINGALE

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

- -ใบกระชาย : ใช้บำรุงธาตุ
  แก้โรคในปาก คอ ถอนพิษ แก้โลหิตเป็นพิษ
- -เหง้าและรากกระชาย : แก้บิด
  ขับปัสสาวะ ใช้เป็นยารักษาภายนอก
  ทารักษาขี้กลาก
- -เหง้าใต้ดินกระชาย : แก้ปวดท้อง
  แก้มวนท้อง บำรุงกำลัง รักษาริดสีดวง

(โปรดพลิก)

กระชายดำ	ชื่อภาษาอังกฤษ Black Galingale	ชื่อวิทยาศาสตร์ Kaempferia parviflora

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

- ช่วยขับปัสสาวะ , ขับลม , แก้บิด , แก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อ ,จุกเสียดท้อง

ใช้รักษาอาการของโรคกระเพาะที่เกิดจากการรับประทานอาหารไม่ตรงเวลา

- รักษาโรคในปาก เช่น ปากเป็นแผล , ปากเปื่อย
- รักษาโรคภูมิแพ้ ช่วยขับพิษต่างๆ ในร่างกาย
- รักษาโรคปวดข้อ เช่น ปวดหลัง , ปวดเมื่อยตามร่างกาย บำรุงกำลัง ช่วยเสริมสมรรถภาพกล้ามเนื้อของนักกีฬา
- ออกฤทธิ์ช่วยในการกำจัดเชื้อราที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคผิวหนัง
- ช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ บำรุงสมรรถภาพทางเพศชาย แก้กามตายด้าน

ฟ้าทะลายโจร	ชื่อภาษาอังกฤษ Kariyat	ชื่อวิทยาศาสตร์ Andrographis paniculata (Burm.f.) Nees

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

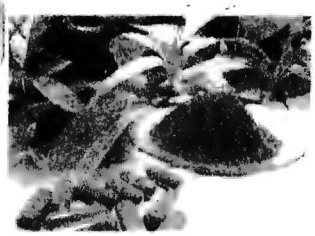

สรรพคุณ

แก้ไข้ แก้เจ็บคอ แก้ท้องเสีย

ทั้งต้นและใบ ก่อนออกดอก รสขม เป็นยาแก้เจ็บคอ แก้ท้องเสีย แก้ไข้ แก้หวัด แก้ปอดอักเสบ แก้บิด เจริญอาหาร ต้มกับเบญจมาศสวน กินแก้ไส้ติ่งอักเสบ ลดความดันเลือด

ใบ รสขม บดผสมน้ำมันพืช ทาแผลน้ำร้อนลวก ไฟไหม้

ใบสด นำมาเคี้ยวกลืนน้ำแก้คออักเสบ เจ็บคอ

*ข้อควรระวัง ไม่ควรกินติดต่อกันนาน ผู้ที่มีโรคหัวใจความดันต่ำไม่ควรใช้

พูลคาว	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อวิทยาศาสตร์
	Plu Kaow	Houttuynia cordata Thunb.

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

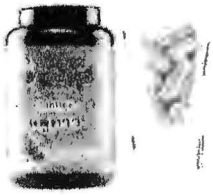

สรรพคุณ

- มีฤทธิ์ในการช่วยต่อต้านมะเร็ง ยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง
- มีฤทธิ์ในการช่วยบำบัดฟื้นฟูโรคความดันโลหิตสูง
- ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย ต้านทานโรค ช่วยยืดอายุผู้ป่วยให้อยู่สู้โรคได้นานมากขึ้น
- มีส่วนช่วยยับยั้งเบาหวาน รักษาความสมดุลของร่างกาย
- ช่วยทำให้กระดูกเชื่อมติดกันเร็วขึ้น (ต้นสด)
- ช่วยรักษาปริมาณของเหลวในร่างกาย
- ช่วยรักษาอาการหูชั้นกลางอักเสบ (ทั้งต้น)
- ใช้รักษาโรคติดเชื้อและทางเดินหายใจ (ต้น)
- ประโยชน์ของผักคาวตองช่วยแก้ไข้ (ใบ)
- ช่วยรักษาโรคไข้มาลาเรีย (ต้น)
- ใช้เป็นส่วนผสมในตำรับยาที่เป็นน้ำยาชัน ใช้ทารักษาและช่วยต้านเชื้อโรคหวัด ไข้หวัดใหญ่
- ใช้เป็นส่วนประกอบในตำรับยา ช่วยรักษาอาการติดเชื้อเฉียบพลัน ติดเชื้อทางเดินหายใจ
- ใช้เป็นส่วนผสมในตำรับยาที่เป็นน้ำยาชัน ใช้ทารักษาคางทูม ต่อมทอนซิลอักเสบ และปอดอักเสบในเด็ก
- คาวตองมีสรรพคุณช่วยแก้และบรรเทาอาการไอ (ทั้งต้น)
- มีส่วนช่วยกระตุ้นการแปงตัวของเซลล์เม็ดเลือดขาวช่วยรักษาภาวะภูมิแพ้ หอบหืด
- ช่วยรักษาโรคไอกรน (ประยุกต์ใช้ทางการแพทย์)
- ช่วยรักษาการอักเสบชนิดธรรมดาบริเวณแก้วตา (ประยุกต์ใช้ทางการแพทย์)
- ช่วยรักษาโรคหลอดลมอักเสบ (ทั้งต้น)
- ช่วยรักษาโรคหลอดลมขยายตัวมากเกินไป (ประยุกต์ใช้ทางการแพทย์)
- ช่วยรักษาอาการปอดบวม ปอดอักเสบ (ทั้งต้น)

กัญชา	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อวิทยาศาสตร์
	Marijuana	**Cannabis indica (Cannabis sativa forma indica)**

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

- เมล็ด : กินเป็นยาชูกำลัง ช่วยเจริญอาหาร ใช้เป็นยาแก้กระหายน้ำ เป็นยาแก้ท้องผูก ใช้เป็นยาแก้ท้องผูกในคนสูงอายุได้ดี แต่ถ้ากินมากจะมีอาการหวาดกลัวและหมดสติ
- ยอดอ่อน : นำมาสกัดด้วยแอลกอฮอล์ จะได้สารที่เรียกว่า "ทิงเจอร์แคนเนบิสอินดิคา" ซึ่งเป็นน้ำยาสีเขียว เมื่อกินเข้าไปประมาณ 5-15 หยด จะมีสรรพคุณเป็นยาช่วยรักษาโรคที่เกี่ยวกับระบบประสาท เป็นยาสงบเส้นประสาท ทำให้นอนหลับ เคลิ้มฝัน แก้โรคสมองพิการ เป็นยาระงับปวด และเป็นยาแก้อักเสบ ยาแก้โรคบิด แก้ปวดท้อง และโรคท้องร่วง
- ดอก : ใช้เป็นยาแก้โรคเส้นประสาท เช่น นอนไม่หลับ คิดมาก หรือใช้กับผู้ป่วยที่เบื่ออาหาร โดยนำมาปรุงเป็นอาหารให้กิน
- ใบ : ใช้เป็นยาแก้ไข้ผอมเหลือง ไม่มีกำลัง ตัวสั่น เสียงสั่น ใช้เป็นยารักษาโรคหอบหืด ช่วยขยายหลอดลม และลดการหดตัวของหลอดลม ด้วยการนำใบสดมาหั่นให้เป็นฝอย แล้วเอาไปตากแห้ง จากนั้นจึงนำมาสูบเป็นยารักษาโรค

ทั้งต้น : ช่วยแก้ประจำเดือนไม่ปกติของสตรี ยาแก้โรคผิวหนังกลากเกลื้อน ใช้เป็นยาแก้กล้ามเนื้อกระตุก ยาพื้นบ้านล้านนาจะใช้เมล็ดกัญชาจำนวน 3 เมล็ด นำมาผสมกับพริกไทย 3 ผล บดให้เป็นผง ใช้ผสมกับน้ำกินทุกคืนเป็นยาคุมกำเนิดสำหรับสตรี ช่วยลดอาการเจ็บปวดจากโรคไขข้ออักเสบ

นอกจากสรรพคุณที่กล่าว ในทางการแพทย์ยังใช้ประโยชน์จากกัญชาในการรักษาโรคและบรรเทาอาการอย่างหลากหลาย เช่น ใช้แก้ปวดหัวไมเกรน แก้อาการสั่นพ้อ แก้อาการไออ่อนล้า ปวดประจำเดือนของสตรี โรคข้อ หรือกระทั่งโรคมะเร็งบางชนิด

โปรดพลิก

กัญชง	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อวิทยาศาสตร์
	Hemp	Cannabis sativa

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

- น้ำมันจากสารสกัด :
  1. ช่วยผ่อนคลาย เพิ่มความสดชื่น
  2. แก้นอนไม่หลับ
  3. ลดอาการปวดศีรษะ ปวดไมเกรน
  4. บำรุงโลหิต
  5. เมล็ดกัญชงมีกรดไขมันดีอย่างโอเมก้า 3 และโอเมก้า 6 ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงโรคหัวใจ
  6. ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ในผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัด
  7. กระตุ้นความอยากอาหาร
  8. ต้านการอักเสบ
  9. ต้านเชื้อจุลชีพและเชื้อรา
  10. รักษาโรคท้องร่วง โรคบิด
  11. ต้านอาการโรคลมชัก
  12. รักษาโรคทางด้านประสาทต่าง ๆ

ใบกระท่อม	ชื่อภาษาอังกฤษ	ชื่อวิทยาศาสตร์
	Kratom	Mitragyna speciosa

ผลิตภัณฑ์ การแปรรูป

สรรพคุณ

- กระท่อมเป็นพืชที่ใช้เข้าเป็นตัวยาในตำรับพวกประเภทยาแก้ท้องเสีย ปวดเบ่ง ปวดเมื่อย ตามร่างกาย ท้องเสีย ท้องเฟ้อ ท้องร่วง ทำให้นอนหลับ และระงับประสาท

ผลงาน

1. แผนยุทธศาสตร์ (Strategy Plan)
2. รายงานพืชสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพรไทยเฉพาะทาง

โปรดพลิก

•สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)
•กรมส่งเสริมการเกษตร

•กรมส่งเสริมสหกรณ์
•สำนักงบประมาณ

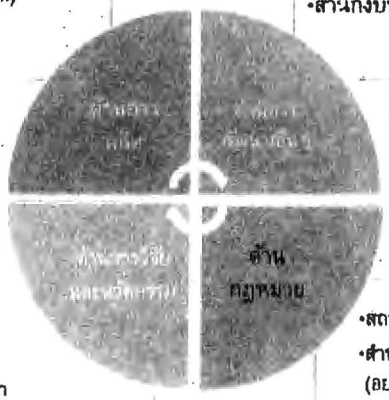

•มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
•จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
•มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
•มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
•มหาวิทยาลัยนครพนม
•มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
•มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
•สถาบันแพทย์แผนไทยและสมุนไพรจาก มหาวิทยาลัยราชมงคลธัญบุรี
•สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.)
•สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
•สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.) (NIA)
•สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
•กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
•โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

•สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
•สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)
•กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
•กรมแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
•สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)